

เรียน ผู้จัดการ

ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร

บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ทุกบริษัท

ที่ ฝนส.(01)ว. 195/2561 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับ
มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขอนำส่งประกาศ ธปท. ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน จำนวน 4 ฉบับ ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2561 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 135 ตอนพิเศษ 314 ง ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2561 และแนวนโยบาย ธปท. จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

1. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 20/2561 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีของสถาบันการเงิน
2. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 21/2561 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของธนาคารพาณิชย์และบริษัทโฮลดิ้งที่เป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน
3. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 22/2561 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์
4. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 23/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน
5. แนวนโยบาย ธปท. เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การปรับปรุงประกาศและแนวนโยบาย ธปท. จำนวน 5 ฉบับดังกล่าวข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้รองรับการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน¹ ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้กับการจัดทำงบการเงินที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป โดยสรุปสาระสำคัญของการปรับปรุงได้ดังนี้

1. ประกาศ ธปท. เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีของสถาบันการเงิน ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน โดยยกเลิกคำจำกัดความของตราสารหนี้และตราสารทุน การบันทึกตราสารทุนที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นเงินลงทุนทั่วไป ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้ ทางเลือกในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า และการระงับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม รวมทั้งให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน

¹ ประกอบด้วย 1. มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน
2. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน
3. มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
4. การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
5. การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 19 เรื่อง การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า สำหรับการรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขาย

2. ประกาศ ธปท. เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงิน

ปรับปรุงรูปแบบการแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน การเปิดเผยข้อมูล และคำอธิบายความหมายของรายการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินจัดทำงบการเงินในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการกำกับดูแลและการใช้ข้อมูลของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

3. ประกาศ ธปท. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

ปรับปรุงการจัดชั้นและการกันเงินสำรองให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน โดยให้จัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) (2) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) และ (3) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ตลอดจนให้มีการกันเงินสำรองเพื่อรองรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (expected credit loss)

4. แนวนโยบาย ธปท. เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ปรับปรุงค่านิยมของการปรับปรุง

โครงสร้างหนี้ และแนวทางการบันทึกบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวปริยานุช จิงประเสริฐ)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 5 ฉบับ
ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2561

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5313, 0 2283 5806

โทรสาร 0 2283 5938

หมายเหตุ ☐ ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจัดประชุมชี้แจงในวันที่ ณ

☒ ไม่มีการประชุมชี้แจง

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. ๘๓ /2561

เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการจัดชั้นและการกันเงินสำรองเพื่อให้สถาบันการเงินมีการกันเงินสำรองไว้อย่างเพียงพอที่จะรองรับความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินถือครองอยู่ โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อซึ่งเป็นสินทรัพย์หลักของสถาบันการเงิน

เนื่องจากสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้ประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ซึ่งจะมีผลใช้บังคับกับการจัดทำงบการเงินที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป เพื่อให้มาตรฐานการรายงานทางการเงินของไทยมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิธีการจัดชั้นการกันเงินสำรอง และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีของสถาบันการเงิน ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นควรปรับปรุงหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน เพื่อรองรับการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับดังกล่าว โดยกำหนดให้สถาบันการเงินมีการจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) (2) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) และ (3) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ตลอดจนมีการกันเงินสำรองเพื่อรองรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี ตามที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนด

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 47 มาตรา 60 และมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

3. ประกาศที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 5/2559 เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2559

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

ฝนสป90-คส221 01 -256110 31

คส 221	วันที่ 31 ต.ค. 2561
--------	---------------------

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

“สินทรัพย์ที่เสียหาย” หมายความว่า สินทรัพย์ที่ตัดออกจากบัญชี

“สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่อาจเสียหาย” หมายความว่า สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่จัดชั้นดังนี้

(1) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing)

(2) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing)

(3) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing)

ทั้งนี้ ให้รวมถึงสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

“เงินสำรอง” หมายความว่า เงินสำรองที่กันไว้เพื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นและเพื่อการด้อยค่า สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่อาจเสียหาย ทั้งนี้ สถาบันการเงินจะต้องกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินจัดชั้นแต่ละประเภทตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่ระบุในประกาศฉบับนี้

“ภาระผูกพันทางการเงิน” หมายความว่า ภาระผูกพันทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วยภาระผูกพันวงเงินสินเชื่อ (loan commitment) และสัญญาค้ำประกันทางการเงิน (financial guarantee contract) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเพิ่มเติม

“ลูกหนี้ธุรกิจ” หมายความว่า ลูกหนี้ธุรกิจตามที่กำหนดในแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการสอบทานเงินให้สินเชื่อ ธุรกิจที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ และภาระผูกพันของธนาคารพาณิชย์และธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย หรือบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์แล้วแต่กรณี

“มาตรฐานการบัญชี” หมายความว่า มาตรฐานการบัญชีที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ และให้หมายรวมถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ด้วย

5.2 การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดชั้น การกันเงินสำรอง และการตัดออกจากบัญชี

สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่อาจเสียหาย และการตัดออกจากบัญชีสำหรับสินทรัพย์ที่เสียหายไว้

อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน ซึ่งนโยบายดังกล่าวต้องครอบคลุมเรื่องดังต่อไปนี้

- (1) หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน ที่เกี่ยวข้อง
- (2) หลักเกณฑ์ในการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย สมมติฐาน ปัจจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ และวิธีการ ที่ใช้ในการจัดชั้นและการกันเงินสำรอง
- (3) กลไกการควบคุมการจัดทำแบบจำลองเพื่อใช้ในการจัดชั้นและการกันเงินสำรองตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 1
- (4) หลักเกณฑ์ในการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี
- (5) ระบบการควบคุมภายในและแนวทางการบันทึกบัญชี
- (6) การตรวจสอบความถูกต้องในการจัดชั้น การกันเงินสำรอง และการตัดออกจากบัญชี รวมถึงความน่าเชื่อถือของข้อมูลหลักฐานและเอกสารที่นำมาใช้ประกอบ

ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องทบทวนนโยบายดังกล่าวเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง และจัดเก็บนโยบายดังกล่าวพร้อมกับเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาทบทวนนโยบายไว้ที่สถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินสามารถจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

5.3 หลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน

สถาบันการเงินต้องจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินดังต่อไปนี้เป็นรายบัญชี ตามลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินนั้น

ทั้งนี้ สำหรับการจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินของลูกหนี้ธุรกิจ สถาบันการเงินต้องคำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องของกระแสเงินสดรับของแต่ละบัญชีด้วย ซึ่งหากกระแสเงินสดรับของบัญชีของลูกหนี้หรือบัญชีของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน สถาบันการเงินต้องจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวไว้ในชั้นเดียวกัน

- (1) สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน)

สถาบันการเงินต้องจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) โดยแยกออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- (1.1) สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) เช่น

(1.1.1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 90 วันหรือ 3 เดือนนับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี

(1.1.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี กรณีที่ไม่มีวงเงิน หรือกรณีที่ถูกละเลิกวงเงิน หรือกรณีที่มิวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือกรณีที่ครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 90 วันหรือ 3 เดือนนับแต่วันที่เบิกเกินบัญชีโดยไม่มีวงเงิน หรือวันที่ถูกละเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือวันที่ครบกำหนดสัญญาแล้วแต่กรณี

(1.1.3) ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินเห็นว่า ไม่สามารถเรียกชำระหนี้คืนได้ หรือคุณภาพของลูกหนี้มีการเสื่อมถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ

(1.1.4) ลูกหนี้ที่ไม่ปรากฏธุรกิจแน่ชัด หรือไม่ได้ประกอบธุรกิจจริงจัง หรือนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์

(1.1.5) ลูกหนี้ที่ประวิงการชำระหนี้ หรือกระทำการใด ๆ เพื่อมิให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ เช่น ออกไปเสียนอกราชอาณาจักร หรือย้ายถ่ายเทพรภัยสิน

(1.1.6) ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินติดต่อไม่ได้ หรือตามตัวลูกหนี้ไม่พบ หรือลูกหนี้ไปเสียจากภูมิลำเนาที่ปรากฏตามสัญญาโดยไม่แจ้งให้สถาบันการเงินทราบ

(1.1.7) ลูกหนี้ที่หยุดดำเนินการหรือเลิกกิจการ หรือกิจการของลูกหนี้อยู่ระหว่างชำระบัญชี

(1.1.8) สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(1.1.9) สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงว่ามีการด้อยค่าด้านเครดิตด้วยเหตุประการอื่น ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการ

(1.2) สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) เช่น

(1.2.1) ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 30 วันหรือ 1 เดือนนับแต่วันถึงกำหนดชำระ ไม่ว่าจะปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่สถาบันการเงินทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน แล้วแต่วันใดจะถึงก่อน ยกเว้นลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี และสินทรัพย์ทางการเงินอื่นที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ซึ่งเข้าข่ายการจัดชั้นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 5.3 (1.1) ข้างต้น

(1.2.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี กรณีที่ไม่มีวงเงิน หรือกรณีที่ถูกละเลิกวงเงิน หรือกรณีที่มิวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือกรณีที่ครบกำหนดสัญญาแล้ว และไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเกินกว่า 30 วันหรือ 1 เดือนนับแต่วันที่เบิกเกิน

บัญชีโดยไม่มีวงเงิน หรือวันที่ถูกยกเลิกวงเงิน หรือวันที่ยอดหนี้เกินวงเงิน หรือวันที่ครบกำหนดสัญญาแล้วแต่กรณี

(1.2.3) สินทรัพย์ทางการเงินที่มีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรก ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(1.2.4) สินทรัพย์ทางการเงินที่แสดงว่ามีความเสี่ยงด้านเครดิต เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญด้วยเหตุประการอื่น ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการ

(1.3) สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) เช่น

(1.3.1) ลูกหนี้ที่ไม่ผิวนัดชำระ ยกเว้นลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี

(1.3.2) ลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี กรณีที่ยังใช้ไม่ได้วงเงินและยังไม่ได้ถูกยกเลิกวงเงินหรือสัญญายังไม่ครบกำหนด หรือกรณีที่ค้างชำระดอกเบี้ยไม่เกิน 30 วันหรือ 1 เดือนนับแต่วันที่ถึงกำหนดชำระ

(1.3.3) สินทรัพย์ทางการเงินอื่นที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ซึ่งไม่เข้าข่ายเป็นการจัดชั้นตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 5.3 (1.1) และ (1.2) ข้างต้น

(1.3.4) ลูกหนี้ที่มีหนังสือยืนยันการตรวจรับงานจากส่วนราชการที่มีระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนนับแต่วันตรวจรับงาน เฉพาะส่วนที่มีหนังสือยืนยัน

ทั้งนี้ สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ให้สถาบันการเงินจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าว ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามที่กำหนดในข้อ 5.3 (1.1) – (1.3) และข้อ 5.6 (1)

(2) สินทรัพย์นอกเหนือจากสินทรัพย์ทางการเงินตามข้อ 5.3 (1)

สถาบันการเงินต้องจัดชั้นสินทรัพย์นอกเหนือจากสินทรัพย์ทางการเงินตามข้อ 5.3 (1) เฉพาะส่วนต่างที่เข้าลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ เป็นสินทรัพย์ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing)

(2.1) อสังหาริมทรัพย์หรือการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ หรือซื้อจากการขายทอดตลาด เฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่าที่ได้จากการประเมินราคาไว้ไม่เกิน 12 เดือน โดยมูลค่าที่กล่าวให้หักด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายในการขายก่อนนำไปเปรียบเทียบกับราคาตามบัญชี แต่หากสถาบันการเงินได้ทำการประเมินราคาไว้เกินกว่า 12 เดือน ให้นำมูลค่าที่ได้จากการประเมินราคามาใช้ได้เพียงร้อยละ 50

ในการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ที่กล่าว ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์

รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงิน

(2.2) สินทรัพย์อื่นที่มีใบสัณหาสิทธิการขายตามข้อ 5.3 (2.1) เฉพาะส่วนที่เป็นผลต่างของราคาตามบัญชีที่สูงกว่ามูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องประเมินมูลค่ายุติธรรมหรือมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(2.3) สินทรัพย์ตามข้อ 5.3 (2.1) และ (2.2) ที่แสดงว่ามีการด้อยค่าด้วยเหตุประการอื่น ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งการ

(3) ภาระผูกพันทางการเงิน

(3.1) ในกรณีที่ภาระผูกพันทางการเงินมีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันกับสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินของลูกหนี้หรือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้

ให้สถาบันการเงินจัดชั้นภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวไว้ในชั้นเดียวกับการจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินของลูกหนี้หรือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ที่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันกับภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าว

(3.2) ในกรณีที่ภาระผูกพันทางการเงินไม่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันกับสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินของลูกหนี้หรือของผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้

ให้สถาบันการเงินจัดชั้นภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าว ตามลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง โดยให้นำหลักเกณฑ์การจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินที่กำหนดในข้อ 5.3 (1) มาถือปฏิบัติโดยอนุโลม

ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า การจัดชั้นของสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินของสถาบันการเงินไม่เหมาะสม อาจสั่งการให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินได้

5.4 หลักเกณฑ์การกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน

(1) สินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน) ตามข้อ 5.3 (1) และภาระผูกพันทางการเงินตามข้อ 5.3 (3)

สถาบันการเงินต้องกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน) และภาระผูกพันทางการเงิน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

(1.1) ให้สถาบันการเงินใช้มูลหนี้ ซึ่งรวมยอดคงค้างของต้นเงิน รายได้ดอกเบี้ยค้างรับ รายได้ดอกเบี้ยที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ และรายการอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามที่กำหนดใน

มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน เป็นฐานในการคำนวณเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น (ยกเว้นตราสารทุน) หรือภาระผูกพันทางการเงิน แล้วแต่กรณี

(1.2) ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองตามลักษณะการจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงิน ดังนี้

(1.2.1) สินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงิน ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) และสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงิน ที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing)

ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองอย่างน้อยในอัตราร้อยละ 100 ของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดอายุ (lifetime expected credit losses) โดยคำนวณจากผลต่างระหว่างมูลหนี้หรือมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน ตามที่กำหนดในข้อ (1.1) กับกระแสเงินสดที่สถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับซึ่งต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่ลูกหนี้จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาตลอดอายุของสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินที่สถาบันการเงินได้คาดการณ์ไว้ คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(1.2.2) สินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงิน ที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing)

ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองอย่างน้อยในอัตราร้อยละ 100 ของผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นใน 12 เดือนข้างหน้า (12-month expected credit losses) โดยคำนวณจากผลต่างระหว่างมูลหนี้หรือมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน ตามที่กำหนดในข้อ (1.1) กับกระแสเงินสดที่สถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับซึ่งต้องพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่ลูกหนี้จะไม่ปฏิบัติตามสัญญาภายใน 12 เดือนข้างหน้า คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(1.3) ให้สถาบันการเงินประมาณการกระแสเงินสดที่สถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับ ดังนี้

(1.3.1) ให้สถาบันการเงินกำหนดสมมติฐานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการกระแสเงินสดอย่างเหมาะสมตามสถานะเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต และต้องทบทวนประมาณการกระแสเงินสดดังกล่าวอย่างน้อยทุกงวดการบัญชี

(1.3.2) ในกรณีที่สถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับกระแสเงินสดจากการจำหน่ายหลักประกัน ให้สถาบันการเงินนำมูลค่าของหลักประกันซึ่งได้ประเมินราคาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงิน มาใช้ประกอบการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันดังกล่าว โดยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะ

จะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันที่คำนวณได้ ต้องไม่สูงกว่าวงเงินที่ระบุในสัญญาจำนำ สัญญาจำนอง สัญญาค้ำประกัน สัญญาหลักประกันทางธุรกิจ หรือสัญญาอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

(1.4) ในกรณีที่สินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินสามารถจัดเป็นกลุ่มที่มีลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกัน (homogenous) ได้อย่างเหมาะสม และมีจำนวนเพียงพอที่จะจัดเป็นกลุ่มเพื่อคำนวณเงินสำรองเป็นรายกลุ่ม (collective approach) ได้อย่างน่าเชื่อถือ สถาบันการเงินสามารถจัดสินทรัพย์ทางการเงินและภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวเป็นกลุ่มบัญชีหรือกลุ่มลูกหนี้เพื่อคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตได้

ทั้งนี้ ในการพิจารณาจัดกลุ่มดังกล่าว ให้สถาบันการเงินพิจารณาปัจจัยอย่างน้อยดังนี้

(1.4.1) ลักษณะเฉพาะของลูกหนี้ เช่น ประเภทลูกหนี้ ลักษณะด้านประชากร (เช่น อายุ) อาชีพหรือกลุ่มอุตสาหกรรมของลูกหนี้ สถานที่ตั้งหรือภูมิภาคของลูกหนี้

(1.4.2) ลักษณะเฉพาะของธุรกรรม เช่น ประเภทผลิตภัณฑ์และหลักประกัน มูลค่าของหลักประกันต่อยอดหนี้และภาระผูกพันทางการเงินรวมของธุรกรรม ระยะเวลาคงเหลือจนถึงวันครบกำหนดของธุรกรรม

(1.4.3) สถานะของลูกหนี้ เช่น สถานะการค้างชำระ หรือสถานะการจัดชั้น

(1.5) ในกรณีที่สถาบันการเงินมีระบบงานหรือข้อมูลไม่เพียงพอ หรือไม่สามัคคีคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ได้อย่างเหมาะสม ให้สถาบันการเงินอ้างอิงมูลค่าของหลักประกันที่สามารถนำมาประกอบการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตตามที่กำหนดในเอกสารแนบ 2 และเอกสารแนบ 3 พร้อมกับจัดทำแผนการดำเนินการด้านระบบงานหรือข้อมูลเพื่อจัดให้มีระบบงานและข้อมูลที่เพียงพอ ตลอดจนสามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันได้อย่างเหมาะสมและน่าเชื่อถือ และจัดเก็บแผนการดำเนินการดังกล่าวไว้ที่สถาบันการเงินเพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

(1.6) ในการกำหนดสมมติฐานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตหรือการประมาณการกระแสเงินสดที่สถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับตามข้อ 5.4 (1.3) ให้สถาบันการเงินพิจารณาจากข้อมูลแนวโน้มและปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้อย่างน้อยดังนี้

(1.6.1) นโยบายในการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน เช่น นโยบายการให้สินเชื่อ การสอบทานสินเชื่อ การจัดชั้นสินเชื่อ การกักเงินสำรอง การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตลอดจนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลและแนวโน้มการให้สินเชื่อ การกระจุกตัวของสินเชื่อและหลักประกัน การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีรวมถึงกรณีที่ได้รับคืนในภายหลัง

(1.6.2) การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการดำเนินงานของสถาบันการเงินหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมสรรพากร กรมบังคับคดี กรมที่ดิน

(1.6.3) ปัจจัยทางเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ เช่น ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ราคาน้ำมัน อัตราการว่างงาน

(1.6.4) ปัจจัยอื่น เช่น สถานะการแข่งขันของอุตสาหกรรมลูกหนี้ ความผันผวนของราคาหลักประกัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือภาระผูกพันทางการเงิน ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(2) สินทรัพย์นอกเหนือจากสินทรัพย์ทางการเงินตามข้อ 5.4 (1)

สถาบันการเงินต้องกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์นอกเหนือจากสินทรัพย์ทางการเงินตามข้อ 5.4 (1) ในอัตราร้อยละ 100 ของมูลค่าสินทรัพย์ที่มีการจัดชั้นเป็นสินทรัพย์ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) ตามลักษณะการจัดชั้นในข้อ 5.3 (2)

ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า สมมติฐาน ปัจจัย และวิธีการคำนวณการกันเงินสำรองไม่เหมาะสม อาจสั่งการให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองเพิ่มเติม เปลี่ยนสมมติฐาน ปัจจัยหรือวิธีการคำนวณเงินกันสำรอง หรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมได้

5.5 หลักเกณฑ์การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี

(1) สถาบันการเงินต้องตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี ในกรณีที่สถาบันการเงินเห็นว่า จะไม่สามารถได้รับมูลค่าทั้งจำนวนหรือบางส่วนของสินทรัพย์คืนตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงกรณีอย่างน้อยดังนี้

(1.1) สิทธิเรียกร้องซึ่งสถาบันการเงินได้ปฏิบัติการโดยสมควรเพื่อให้ได้รับชำระหนี้ แต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้แล้ว เนื่องจากเหตุดังนี้

(1.1.1) ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

(1.1.2) ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้รายอื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

(1.1.3) สถาบันการเงินได้ฟ้องลูกหนี้ หรือได้ยื่นคำขอเจียรหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้อง และในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

(1.1.4) สถาบันการเงินได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้รายอื่นฟ้องในคดีล้มละลาย และในกรณีนั้น ๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้ โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

(1.2) สิทธิเรียกร้องซึ่งตามพฤติการณ์ไม่อาจเรียกให้ชำระหนี้ได้

(1.3) สินทรัพย์อื่นซึ่งชำรุด เสียหาย หรือหมดราคา

(2) สถาบันการเงินต้องดำเนินการดังต่อไปนี้ เพื่อควบคุมและป้องกันการทุจริตที่อาจเกิดขึ้น

(2.1) กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ หรือวิธีปฏิบัติในการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี และกำหนดการควบคุมภายในให้ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้

(2.2) การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีจะต้องไม่เป็นการเอื้อประโยชน์แก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว หรือกิจการที่บุคคลดังกล่าวมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง

(2.3) การตัดสินทรัพย์ลูกหนี้ที่เป็นกรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง บริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงิน บุคคลอื่นที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับสถาบันการเงิน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ออกจากบัญชี ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า การตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีของสถาบันการเงินไม่เหมาะสม อาจสั่งการให้สถาบันการเงินตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีเพิ่มเติมหรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมได้

5.6 หลักเกณฑ์การจัดชั้น การกันเงินสำรอง และการตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชีสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1) ให้สถาบันการเงินจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

(1.1) ในกรณีที่สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้เนื่องจากฐานะทางการเงินของลูกหนี้เสื่อมถอยลงหรือสถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับมูลค่าของสินทรัพย์หรือภาระผูกพันทางการเงินคืนไม่ครบถ้วน ให้สถาบันการเงินคงการจัดชั้นเดิมของสินทรัพย์หรือภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวเป็นชั้นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) หรือชั้นที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) จนกว่าจะเข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือเข้าเงื่อนไขตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินจัดให้มีระบบในการติดตามดูแลลูกหนี้ที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าวอย่างใกล้ชิดอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 1 ปีนับจากวันที่ได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1.2) ในกรณีที่สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้เนื่องจากเหตุผลอื่นที่มีสาเหตุตามข้อ 5.6 (1.1) เช่น เพื่อปรับอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับอัตราดอกเบี้ยในตลาดที่ลดลง เพื่อรักษาความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้า ให้สถาบันการเงินจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตตามที่กำหนดในข้อ 5.3

ทั้งนี้ สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนตัดจำหน่ายและมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หรือภาระผูกพันทางการเงิน ที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ที่มีปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้สถาบันการเงินจัดชั้นสินทรัพย์ทางการเงินหรือภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(2) ให้สถาบันการเงินกันเงินสำรองสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน หรือตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี ที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีข้อสังเกตในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ อาจสั่งการให้สถาบันการเงินแก้ไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ จัดหาผู้เชี่ยวชาญอิสระมาประเมินหรือทบทวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เปลี่ยนแปลงการจัดชั้น การกันเงินสำรอง หรือดำเนินการอื่นใดเพิ่มเติมได้

5.7 การจัดทำและการจัดเก็บเอกสารหลักฐาน

ให้สถาบันการเงินจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาการจัดชั้น การกันเงินสำรอง และการตัดออกจากบัญชีไว้ที่สถาบันการเงิน โดยสถาบันการเงินสามารถจัดทำและจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

5.8 การจัดชั้น การกันเงินสำรอง หรือการตัดออกจากบัญชี ที่เข้มงวดกว่าหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

สถาบันการเงินสามารถจัดชั้นหรือกันเงินสำรองสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน หรือตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี โดยใช้เกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดได้

5.9 การสอบทานเงินให้สินเชื่อและภาระผูกพัน

สถาบันการเงินต้องสอบทานและจัดทำรายงานการสอบทานเงินให้สินเชื่อ เงินให้กู้ยืม ภาระผูกพัน และธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ ตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการสอบทานเงินให้สินเชื่อ ธุรกรรมที่มีลักษณะคล้ายการให้สินเชื่อ และภาระผูกพัน ของธนาคารพาณิชย์ และธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย หรือบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ แล้วแต่กรณี

5.10 การจ่ายเงินปันผล

สถาบันการเงินจะจ่ายเงินปันผลหรือเงินตอบแทนอื่นใดแก่ผู้ถือหุ้นมิได้ หากยังไม่ได้ตัดสินทรัพย์ออกจากบัญชี หรือยังกันเงินสำรองสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินไม่ครบทั้งจำนวน

5.11 ในกรณีที่จำนวนเงินสำรองที่สถาบันการเงินคำนวณได้ตามประกาศฉบับนี้มีจำนวนน้อยกว่าการกันเงินสำรองที่สถาบันการเงินได้กันไว้แล้วตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 5/2559 เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน ลงวันที่

10 มิถุนายน 2559 ห้ามสถาบันการเงินโอนเงินสำรองส่วนเกินดังกล่าวเป็นรายได้ โดยให้คงเงินสำรองดังกล่าวไว้ในบัญชีต่อไป ทั้งนี้ สถาบันการเงินสามารถนำเงินสำรองส่วนเกินดังกล่าวมาใช้ในการกู้เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามประกาศฉบับนี้ได้

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันขึ้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2561

(นายวิโรจน์ สันติประภาพร)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5806, 0 2283 5837

โทรสาร 0 2283 5938

**กระบวนการปฏิบัติงานและการควบคุมการปฏิบัติงาน
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรอง**

(1) ในการจัดทำแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรองนั้น สถาบันการเงินต้องมีการแบ่งแยกหน้าที่ โดยมีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(1.1) หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำแบบจำลอง ซึ่งต้องมีบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญทางสถิติและคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแบบจำลองในการคำนวณการกันเงินสำรอง รวมทั้งมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณการกันเงินสำรอง

(1.2) หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการทดสอบความน่าเชื่อถือและติดตามประสิทธิภาพของแบบจำลองในการคำนวณการกันเงินสำรอง ซึ่งต้องมีบุคลากรที่มีคุณสมบัติตามข้อ (1.1) และต้องมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการจัดทำแบบจำลองตามข้อ (1.1) ทั้งนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถจัดให้มีหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานดังกล่าว ให้สามารถใช้บุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติตามข้อ (1.1) ได้

(1.3) หน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแบบจำลอง ซึ่งต้องมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานหรือผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานตามข้อ (1.1) และข้อ (1.2)

(2) สถาบันการเงินต้องจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรอง และแสดงให้เห็นถึงหลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดสมมติฐาน การเลือกใช้ทฤษฎีการออกแบบ และการจัดทำแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรอง ตลอดจนการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรองได้อย่างเหมาะสม

(3) กระบวนการในการจัดทำแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรอง ต้องเป็นไปตามหลักวิชาการและมาตรฐานสากล ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้

(3.1) กระบวนการจัดทำแบบจำลอง โดยระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(3.1.1) การวิเคราะห์คัดเลือกข้อมูล และการปรับแต่งข้อมูล

(3.1.2) การจัดแบ่งแยกข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแบบจำลอง และข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง

(3.1.3) การวิเคราะห์และคัดเลือกปัจจัยเสี่ยง

(3.1.4) การคัดเลือกแบบจำลอง

(3.1.5) การคำนวณผลลัพธ์ที่ได้จากแบบจำลอง

(3.1.6) การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลอง โดยต้องมีการแสดงถึงข้อจำกัดที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของแบบจำลอง

(3.2) กระบวนการทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรอง โดยระบุผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และอย่างน้อยต้องมีการดำเนินการในเรื่องดังต่อไปนี้

(3.2.1) การกำหนดเงื่อนไข วิธีการ และความถี่ในการทดสอบความน่าเชื่อถือ

(3.2.2) การจัดให้มีการทดสอบความน่าเชื่อถือเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง และการจัดให้มีการติดตามประสิทธิภาพของแบบจำลองเป็นประจำตามนโยบายของสถาบันการเงิน

(3.2.3) การทดสอบที่ครอบคลุมถึงการทดสอบความสามารถในการแบ่งแยก การจัดเรียงลำดับ การกระจายตัว ความเสถียร และความแม่นยำ ทั้งในระดับภาพรวมและกลุ่มข้อมูลย่อย

(3.2.4) การแก้ไขปรับปรุงตามผลการทดสอบความน่าเชื่อถือ ในกรณีที่ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือไม่ผ่านเงื่อนไขตามที่สถาบันการเงินกำหนด สถาบันการเงินต้องมีการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยเร็ว พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์และแสดงสาเหตุสำคัญที่ไม่ผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือ รวมทั้งกำหนดแนวทางในการปรับแบบจำลองเพื่อใช้ในช่วงที่ดำเนินการปรับปรุงแบบจำลอง

(3.3) กระบวนการบริหารจัดการ การเข้าถึง และการจัดเก็บข้อมูล

(3.4) กระบวนการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูล และการเตรียมข้อมูลให้พร้อมใช้งาน

ในกรณีที่กระบวนการตามข้อ (3.1) หรือ (3.2) มีความจำเป็นต้องใช้ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญประกอบ สถาบันการเงินต้องแสดงเหตุผล ความจำเป็น และรายละเอียดอื่น ๆ ที่จำเป็น เป็นลายลักษณ์อักษร

ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องจัดให้มีการรายงานผลการจัดทำแบบจำลอง ผลการทดสอบความน่าเชื่อถือ ผลการบริหารจัดการ การเข้าถึง และการจัดเก็บข้อมูล ตลอดจนผลการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล การตรวจสอบความถูกต้องเชื่อถือได้ของข้อมูล และการเตรียมข้อมูลให้พร้อมใช้งาน ตามข้อ (3.1) – (3.4) ต่อคณะกรรมการของสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการอื่นหรือบุคคลอื่นที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน ทราบเป็นประจำ และให้สถาบันการเงินจัดเก็บรายงานดังกล่าวตามนโยบายของสถาบันการเงิน เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

(4) ข้อมูลที่สถาบันการเงินนำมาใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำแบบจำลองนั้น อาจได้มาจากข้อมูลภายในของสถาบันการเงิน ข้อมูลภายนอกจากแหล่งที่มาอื่นที่มีความน่าเชื่อถือ หรือจากการจัดทำฐานข้อมูลรวม (Pooled data) โดยข้อมูลจากอย่างน้อย 1 แหล่งควรเป็นข้อมูลย้อนหลังที่ต่อเนื่องกันไม่ต่ำกว่า 5 ปี และกรณีที่ข้อมูลจากแหล่งที่มาใดมีระยะเวลาย้อนหลังที่นานกว่าและเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ของสถาบันการเงินอย่างมีนัยสำคัญ ให้สถาบันการเงินใช้ข้อมูลย้อนหลังที่นานกว่าจากแหล่งที่มานั้นมาประกอบการพิจารณาจัดทำแบบจำลองดังกล่าวด้วย

ทั้งนี้ ในกรณีที่สถาบันการเงินมีข้อมูลจำกัดหรือมีการเปลี่ยนแปลงในมาตรฐานการพิจารณาสินเชื่อหรือแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต ให้สถาบันการเงินเพิ่มความรัดกุมในการกันเงินสำรองมากขึ้น

(5) ในกรณีที่สถาบันการเงินว่าจ้างให้บุคคลภายนอกจัดทำหรือทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองเพื่อใช้ในการคำนวณการกันเงินสำรอง สถาบันการเงินต้องรับผิดชอบต่อเจ้าของข้อมูลเสมือนเป็นผู้ดำเนินการเอง และต้องควบคุมให้บุคคลภายนอกดังกล่าวดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ (2) และ (3) โดยเคร่งครัด นอกจากนี้ สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้บริการจากผู้ให้บริการภายนอก (Outsourcing) ในการประกอบธุรกิจของสถาบันการเงิน และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเพิ่มเติมดังนี้

(5.1) สถาบันการเงินต้องกำหนดคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการคัดเลือกบุคคลภายนอกอย่างชัดเจน โดยบุคคลภายนอกต้องมีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการแทน และไม่มีเหตุเสื่อมเสียเกี่ยวกับสถานะทางการเงิน

(5.2) สถาบันการเงินต้องจัดทำสัญญาหรือข้อตกลงในการให้บริการเป็นลายลักษณ์อักษร โดยสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวต้องมีสาระสำคัญเกี่ยวกับขอบเขตการให้บริการ ความรับผิดชอบ เงื่อนไขการให้บริการ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน การรักษาความปลอดภัยข้อมูล ระยะเวลาการให้บริการ ข้อกำหนดหรือเงื่อนไขการยกเลิก เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือต่ออายุสัญญา และสิทธิของสถาบันการเงินในการเข้าตรวจสอบกระบวนการปฏิบัติงานของบุคคลภายนอกดังกล่าว

(5.3) สถาบันการเงินต้องจัดให้มีกระบวนการควบคุมการปฏิบัติงานของบุคคลภายนอกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมถึงต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลภายนอกอย่างน้อยปีละครั้ง หรือเมื่อมีการต่อสัญญาจ้างทุกคราว หรือเมื่อสัญญาจ้างได้สิ้นสุดลง

(5.4) สถาบันการเงินต้องกำหนดให้บุคคลภายนอกซึ่งจัดทำหรือทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบจำลองเปิดเผยรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูล วิธีการ หลักสถิติ ข้อจำกัด หรือผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดทำและทดสอบความน่าเชื่อถือ ต่อสถาบันการเงินอย่างครบถ้วนและมีรายละเอียดเพียงพอที่จะใช้อ้างอิงได้ภายหลัง

(5.5) สถาบันการเงินต้องให้บุคคลภายนอกมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเสมอเก็บไว้ที่สถาบันการเงินหนึ่งชุด และมีการจัดอบรมหรือถ่ายทอดความรู้แก่ผู้บริหารและพนักงานของสถาบันการเงิน เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการ ลักษณะงาน กระบวนการปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

**ตารางสรุปประเภทของหลักประกันและมูลค่าของหลักประกัน
ที่สามารถนำมาประกอบการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิต**

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่สามารถนำมา ประกอบการคำนวณ ผลขาดทุนด้านเครดิต	ความถี่ในการ ประเมินราคา
1. เงินสด	100%	—
2. ธนบัตรและบัตรธนาคารที่ระลึกเนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น ในโอกาสจิตสมัยมหามงคล วันราชาภิเษกสมรส และ วันบรมราชาภิเษกครบ 50 ปี ชนิดราคา 500,000 บาท	100% ของมูลค่าที่ตราไว้	—
3. สิทธิในบัญชีเงินฝากที่สถาบันการเงิน หรือตัวสัญญาใช้เงิน หรือตั๋วแลกเงินที่สถาบันการเงินนั้นออกเพื่อกู้ยืมเงินจาก ประชาชน ทั้งนี้ สำหรับกรณีที่เจ้าของบัญชีเงินฝากเป็นบุคคลที่สาม ซึ่งมิได้นำมาเป็นหลักประกันตามกฎหมายว่าด้วย หลักประกันทางธุรกิจ เจ้าของบัญชีเงินฝากดังกล่าวต้องมี การทำสัญญาตกลงผูกพันค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้และให้ สิทธิแก่สถาบันการเงินสามารถหักเงินฝากของตนเพื่อ ชำระหนี้ได้ นอกจากนี้ สถาบันการเงินต้องปฏิบัติตาม พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ใน เรื่องที่เกี่ยวข้องด้วย	100%	—
4. การอาวัล การรับรอง หรือหนังสือค้ำประกัน กรณีที่เป็น 4.1 Standby Letter of Credit (SBLC) ที่ออกโดย สถาบันการเงินทั้งในและต่างประเทศ และธนาคาร เพื่อการส่งออกและนำเข้า (ธสน.) 4.2 การอาวัล การรับรอง หรือ การออกหนังสือค้ำประกัน (LG) โดยธนาคารพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศ และ ธสน. 4.3 หนังสือค้ำประกัน (LG) ที่ออกโดย บริษัทประกัน สินเชื่อบุคคลหรือบริษัทประกันภัย (บสย.) 4.4 การประกันการส่งออก (Export Credit Insurance) ของ ธสน. เฉพาะที่ได้มีการโอนสิทธิเรียกร้องให้ สถาบันการเงินแล้ว	100% ของวงเงินที่ระบุ ใน SBLC 95% ของวงเงินอาวัล วงเงินรับรองหรือ วงเงิน LG 90% ของวงเงิน LG 75% ของหนังสือรับประกัน การส่งออก	—

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่สามารถนำมา ประกอบการคำนวณ ผลขาดทุนด้านเครดิต	ความถี่ในการ ประเมินราคา
5. การค้ำประกัน พันธบัตร หรือหลักทรัพย์รัฐบาล กรณีที่เป็น 5.1 การค้ำประกันจากกระทรวงการคลังไทย หรือกรณี ที่รัฐบาลไทยจะจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระหนี้ หรือมีหลักฐานว่าจะได้รับเงินจากหน่วยงานราชการไทย อย่างแน่นอน หรือเป็นการให้สินเชื่อแก่ธนาคารแห่ง ประเทศไทย 5.2 พันธบัตรรัฐบาลไทย ตัวเงินคลัง พันธบัตรธนาคารแห่ง ประเทศไทย พันธบัตรกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน พันธบัตรรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลไทย ค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย 5.3 หลักทรัพย์รัฐบาลต่างประเทศที่มีน้ำหนักความเสี่ยง ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคาร พาณิชย์ หรือสำหรับบริษัทเงินทุน แล้วแต่กรณี เท่ากับ 0	100% ของวงเงินค้ำประกัน หรือวงเงินที่จะได้รับ จากหน่วยงานดังกล่าว 100% ของราคาตลาด 100% ของราคาตลาด	—
6. หลักประกันที่ใกล้เคียงเงินสด 6.1 หลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาด ทั้งหลักทรัพย์ ประเภททุนและหลักทรัพย์ประเภทหนี้ เช่น หุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ หุ้นกู้ ตราสารหนี้ ที่มีการซื้อขายกัน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือศูนย์ซื้อขาย หลักทรัพย์ในประเทศไทย ทั้งนี้ ไม่รวมถึงหลักทรัพย์ที่ออกโดยลูกหนี้หรือผู้ที่ เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติ ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 6.2 ทองคำ 6.3 หน่วยลงทุนที่เป็นหลักประกันทางการเงินในการปรับลด ความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยวิธี Comprehensive ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การกำกับคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับ ธนาคารพาณิชย์โดย Standardised Approach (วิธี SA) ซึ่งเป็นหน่วยลงทุนที่มีการกำหนดราคาตลาดที่เปิดเผย เป็นการทั่วไปทุกวัน	95% ของราคาตลาด	ทุกสิ้นงวด บัญชี

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่สามารถนำมา ประกอบการคำนวณ ผลขาดทุนด้านเครดิต	ความถี่ในการ ประเมินราคา
7. หลักประกันอื่น 7.1 อสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง 7.2 สิทธิการเช่าที่สามารถเปลี่ยนมือได้ และสามารถ ประเมินราคาได้ 7.3 เครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาด 7.4 ยานพาหนะที่มีการทำประกันภัย เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องบิน เรือ 7.5 กิจการที่มีมูลค่าไม่เกิน 50 ล้านบาท โดยให้อ้างอิง ความหมายคำว่า “กิจการ” ตามกฎหมายว่าด้วย หลักประกันทางธุรกิจ ทั้งนี้ ต้องมีแนวทางการควบคุมภายในที่ได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน เพื่อควบคุมและป้องกันการนำทรัพย์สินที่ถูกนับรวม อยู่ในมูลค่ากิจการแล้วไปใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน กับสถาบันการเงินแห่งอื่นซ้ำ ตลอดจน เพื่อให้แน่ใจ ถึงความมีอยู่จริงของทรัพย์สินดังกล่าวทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพ	90% ของราคา ประเมิน <u>ยกเว้น</u> สินทรัพย์และ ภาระผูกพัน ทางการเงินที่มีการ ด้อยค่าด้านเครดิต และที่มีการด้อยค่า ด้านเครดิต เมื่อซื้อหรือเมื่อเกิด รายการ ให้คำนวณตาม วิธีที่กำหนดใน เอกสารแนบ 3 60% ของราคาประเมิน	(เฉพาะสินทรัพย์ และภาระผูกพัน ทางการเงินที่มี การด้อยค่า ด้านเครดิต และ ที่มีการด้อยค่า ด้านเครดิตเมื่อ ซื้อหรือเมื่อเกิด รายการ) ทุก 3 ปี (คำนวณ ค่าเสื่อม ราคาทุกปี สำหรับกรณี เครื่องจักร และ ยานพาหนะ) ทุก 1 ปี และให้ประเมิน ภายใน 60 วัน นับจากวันที่ สินทรัพย์และ ภาระผูกพัน ทางการเงิน มีการ เปลี่ยนแปลง การจัดชั้นเป็น

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่สามารถนำมา ประกอบการคำนวณ ผลขาดทุนด้านเครดิต	ความถี่ในการ ประเมินราคา
7.6 ทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถนำมาเป็นหลักประกันได้ถูกต้องตามกฎหมาย มีการประเมินราคาได้อย่างน่าเชื่อถือ และสามารถยึดได้ตามกฎหมาย 7.7 สินค้ำคงคลัง ทั้งนี้ ต้องมีแนวทางการควบคุมภายในที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงิน เพื่อป้องกันการนำสินค้ำคงคลังดังกล่าวไปใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินกับสถาบันการเงินแห่งอื่นซ้ำ ตลอดจนเพื่อให้แน่ใจถึงความมีอยู่จริงของสินค้ำคงคลังทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ 7.8 สิทธิเรียกร้องตามกฎหมายว่าด้วยหลักประกันทางธุรกิจ (สิทธิเรียกร้องที่ไม่มีตราสาร) ซึ่งสามารถเปลี่ยนมือได้ถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่รวมถึงสิทธิในบัญชีเงินฝาก และสิทธิการเช่า ซึ่งได้กำหนดมูลค่าไว้ตามข้อ 3 และข้อ 7.2 โดยให้พิจารณามูลค่าตามลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้อง ดังนี้	90% ของราคาประเมิน 60% ของราคาประเมิน ยกเว้นกรณีเป็นสินค้ำเกษตรที่มีการซื้อขายในตลาดซื้อขายล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ให้ใช้ราคาตลาด	สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต หรือที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ ทุก 3 ปี ทุกสิ้นงวดบัญชี

ประเภทหลักประกัน	มูลค่าที่สามารถนำมา ประกอบการคำนวณ ผลขาดทุนด้านเครดิต	ความถี่ในการ ประเมินราคา
ก. กรณีลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องเป็นหน่วยงานราชการไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน และรัฐบาลต่างประเทศที่มีน้ำหนักความเสี่ยงตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ หรือสำหรับบริษัทเงินทุน แล้วแต่กรณี เท่ากับ 0 ข. กรณีลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องเป็นธนาคารพาณิชย์ทั้งในและต่างประเทศ ค. กรณีลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องเป็นบุคคลอื่นนอกเหนือจากที่กำหนดในข้อ 7.8 ก. และ ข. ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องแน่ใจว่าลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องมีหน้าที่ในการชำระเงินตามสิทธิเรียกร้องนั้น โดยไม่สามารถยกเลิกได้ในทุกกรณี โดยสิทธิเรียกร้องดังกล่าวไม่รวมถึงกรณีที่ลูกหนี้แห่งสิทธิเรียกร้องเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551	100% ของจำนวนเงิน ที่สถาบันการเงิน มีบุริมสิทธิ เหนือสิทธิเรียกร้อง 95% ของจำนวนเงิน ที่สถาบันการเงิน มีบุริมสิทธิ เหนือสิทธิเรียกร้อง 40% ของจำนวนเงิน ที่สถาบันการเงิน มีบุริมสิทธิ เหนือสิทธิเรียกร้อง	— — —
7.9 หลักประกันนอกเหนือจากข้อ 7.1 – 7.8 ตามที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย	พิจารณา รายการนี้	พิจารณา รายการนี้

หลักการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์ สิทธิการเช่า เครื่องจักร และยานพาหนะ สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) และที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ในกรณีที่สถาบันการเงินมีระบบงานหรือข้อมูลไม่เพียงพอ

ในกรณีที่สถาบันการเงินมีระบบงานหรือข้อมูลไม่เพียงพอ หรือไม่สามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันได้อย่างเหมาะสม ให้สถาบันการเงินคำนวณมูลค่าของหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์ สิทธิการเช่า เครื่องจักร และยานพาหนะที่สามารถนำมาประกอบการคำนวณผลขาดทุนด้านเครดิตได้สำหรับสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) และที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ดังนี้

(1) สำหรับหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า

ให้สถาบันการเงินนำปัจจัยและสมมติฐานดังต่อไปนี้มาใช้ในการคำนวณมูลค่ากระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า

(1.1) กระแสเงินสดที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับราคาประเมินหลักประกันหลังหักค่าใช้จ่ายจากการได้มาและการจำหน่ายหลักประกัน ซึ่งเท่ากับร้อยละ 90 ของราคาประเมินหลักประกันที่ต้องประเมินราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ 5.4 (1.3)

(1.2) อัตราดอกเบี้ยที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(1.3) ระยะเวลาที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับจำนวนปีที่คาดว่าจะจำหน่ายหลักประกันได้ ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 5.5 ปี

(2) สำหรับหลักประกันประเภทเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาด

ให้สถาบันการเงินนำปัจจัยและสมมติฐานดังต่อไปนี้มาใช้ในการคำนวณมูลค่ากระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันประเภทเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาด

(2.1) กระแสเงินสดที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับร้อยละ 100 ของราคาประเมินหลักประกันที่ต้องประเมินราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ 5.4 (1.3) หักด้วยค่าเสื่อมราคาที่คำนวณจนถึงวันที่คาดว่าจะจำหน่ายหลักประกันได้

(2.2) อัตราดอกเบี้ยที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(2.3) ระยะเวลาที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับจำนวนปีที่คาดว่าจะจำหน่ายหลักประกันได้ ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 2.5 ปี

(3) สำหรับหลักประกันประเภทยานพาหนะ

กรณีเป็นลูกหนี้ให้เข้าชื่อ ลูกหนี้ให้เข้าแบบสลิซซิง หรือลูกหนี้ที่มีการนำยานพาหนะมาเป็นหลักประกันถูกต้องตามกฎหมาย โดยยานพาหนะต้องมีการประกันภัย ให้สถาบันการเงินนำปัจจัยและสมมติฐานดังต่อไปนี้มาใช้ในการคำนวณมูลค่ากระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันประเภทยานพาหนะ ซึ่งมีการประกันภัย

(3.1) กระแสเงินสดที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับร้อยละ 100 ของราคาประเมินหลักประกันที่ต้องประเมินราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในข้อ 5.4 (1.3) หักด้วยค่าเสื่อมราคาที่คำนวณจนถึงวันที่คาดว่าจะจำหน่ายหลักประกันได้

(3.2) อัตราดอกเบี้ยที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

(3.3) ระยะเวลาที่นำมาใช้ในการคิดลด เท่ากับจำนวนปีที่คาดว่าจะจำหน่ายหลักประกันได้ ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 1 ปี ยกเว้นยานพาหนะประเภทเรือให้ใช้ 5.5 ปี

ทั้งนี้ ในกรณีสินทรัพย์หรือภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) และที่มีการด้อยค่าด้านเครดิตเมื่อซื้อหรือเมื่อเกิดรายการ (purchased or originated credit-impaired) ค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือน สถาบันการเงินไม่สามารถนำหลักประกันที่เป็นยานพาหนะ ยกเว้น เรือ มาคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันได้

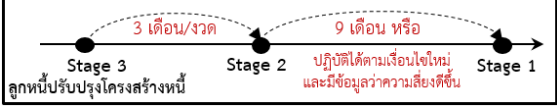
คำถาม – คำตอบแบบทำยประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
1. การถือปฏิบัติตาม TFRS 9 เป็นครั้งแรก		
1.1	ในกรณีที่สถาบันการเงินมีเงินสำรองที่มีอยู่สูงกว่าจำนวนเงินสำรองที่ต้องกัน ณ วันแรกเมื่อเริ่มถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (TFRS 9) ให้สถาบันการเงินคงเงินสำรองส่วนเกินดังกล่าวไว้ในบัญชีต่อไปเป็นระยะเวลาเท่าไร	ให้สถาบันการเงินทยอยลดเงินสำรองส่วนเกิน ณ วันแรก ตามความเหมาะสมภายใน 5 ปี ด้วยวิธีเส้นตรงหรือตามแผนที่สถาบันการเงินกำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยสถาบันการเงินต้องแจ้งแผนการลดเงินสำรองส่วนเกินแก่ ธปท. ล่วงหน้าพร้อมเปิดเผยแผนการทยอยลดเงินสำรองส่วนเกินและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงินตามที่กำหนดในหนังสือเวียนธนาคารแห่งประเทศไทยที่ ธปท.ผนส.(23)ว.1603/2562 เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางการบริหารจัดการเงินสำรองส่วนเกิน ลงวันที่ 6 พ.ย. 2562
2. การจัดชั้น – ลูกหนี้ธุรกิจที่กระแสเงินสดรับของแต่ละบัญชีมีความเกี่ยวเนื่องกัน		
2.1	กรณีสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินแต่ละบัญชีของลูกหนี้ธุรกิจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ดังกล่าว มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกัน สถาบันการเงินต้องจัดชั้นแต่ละบัญชีดังกล่าวอย่างไร (เพิ่มเติมวันที่ 24 พฤศจิกายน 2566)	สถาบันการเงินต้องจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินแต่ละบัญชีของลูกหนี้ธุรกิจหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ดังกล่าวที่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันไว้ในชั้นเดียวกัน โดย (1) กรณีมีบัญชีใดบัญชีหนึ่งถูกจัดอยู่ในชั้นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing หรือ stage 3) สถาบันการเงินต้องจัดชั้นบัญชีอื่นที่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันไว้ในชั้น stage 3 เช่นเดียวกัน (2) กรณีมีบัญชีใดบัญชีหนึ่งถูกจัดอยู่ในชั้นที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing หรือ stage 2) สถาบันการเงินต้องจัดชั้นบัญชีอื่นที่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันไว้ในชั้น stage 2 เช่นเดียวกัน เว้นแต่ สถาบันการเงินสามารถพิสูจน์ได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้บัญชีแรกถูกจัดชั้นเป็น stage 2 ไม่ส่งผลให้บัญชีอื่นที่มีกระแสเงินสดรับเกี่ยวเนื่องกันของลูกหนี้หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ดังกล่าวมีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้น รวมถึง

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		ไม่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องจัดให้มีนโยบายและหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการพิสูจน์ข้างต้นให้ชัดเจน เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี (good governance) และไม่เป็นการกระทำเพื่อหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลของ ธปท. เช่น หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง รวมทั้ง มีกระบวนการสอบทานที่เหมาะสม ให้นั่นใจได้ว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด
3. การจัดชั้น - แนวทางการพิจารณา Significant Increase in Credit Risk (SICR)		
3.1	ในการจัดชั้นสินทรัพย์และการระงับหักล้างทางการเงิน สถาบันการเงินต้องพิจารณาปัจจัยการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Significant Increase in Credit Risk: SICR) อย่างไร (เพิ่มเติมวันที่ 24 พฤศจิกายน 2566)	สถาบันการเงินต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับแนวทางและข้อบ่งชี้ที่ใช้ในการพิจารณาจัดชั้นสินทรัพย์และการระงับหักล้างทางการเงิน (สินทรัพย์ฯ) ที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (SICR) นับแต่การรับรู้รายการเมื่อเริ่มแรกตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (IFRS 9) โดยแนวทางเบื้องต้นที่สถาบันการเงินควรพิจารณามีดังนี้ 1. นโยบายของสถาบันการเงินควรให้ความสำคัญกับการพิจารณาข้อบ่งชี้ (indicators) ที่ส่งผลกระทบต่อลดลงของความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า หรือการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญ โดยข้อบ่งชี้ดังกล่าวต้องครอบคลุมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต 2. หากข้อบ่งชี้ที่กำหนดตามนโยบายของสถาบันการเงินส่งสัญญาณเตือน สถาบันการเงินควรวิเคราะห์และทบทวนการจัดชั้นสินทรัพย์ฯ โดยวิเคราะห์ว่าสัญญาณดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ที่ลดลงหรือการเพิ่มขึ้นของความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ซึ่งหากมี SICR

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
		สถาบันการเงินต้องพิจารณาปรับการจัดชั้นสินทรัพย์ฯ จาก performing (stage 1) เป็น under-performing (stage 2)
3.2	รพท. มีตัวอย่างข้อบ่งชี้เพื่อให้สถาบันการเงินใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงิน (สินทรัพย์ฯ) ที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Significant Increase in Credit Risk: SICR) หรือไม่ อย่างไร และตัวอย่างข้อบ่งชี้ดังกล่าวเป็นข้อกำหนดขั้นต่ำที่สถาบันการเงินต้องกำหนดไว้ในนโยบายเกี่ยวกับการพิจารณาจัดชั้นสินทรัพย์ฯ หรือไม่ อย่างไร (เพิ่มเติมวันที่ 24 พฤศจิกายน 2566)	ตัวอย่างข้อบ่งชี้ (indicators) ที่สถาบันการเงินสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาว่า ลูกหนี้ อาจมี SICR จนนำไปสู่การปรับการจัดชั้นสินทรัพย์ฯ ซึ่งอ้างอิงตาม TFRS 9 เช่น (1) <u>ด้านการค้างชำระเกินกำหนด</u>: ลูกหนี้มีการค้างชำระสินเชื่อของสถาบันการเงินมาแล้วเกินกว่า 30 วัน หรือ 1 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระตามสัญญาหรือข้อตกลง (2) <u>ด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ที่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ</u>: - อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของลูกหนี้ภายในสถาบันการเงิน (internal credit rating) หรือคะแนนพฤติกรรมที่ใช้ในการประเมินความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ภายในสถาบันการเงิน (internal behavioral scoring) ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ - อันดับความน่าเชื่อถือด้านเครดิตของลูกหนี้ที่จัดทำโดยบุคคลภายนอก (external credit rating) ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ - มี SICR ในบัญชีอื่นของลูกหนี้รายนั้น - ฐานะการเงินหรือผลการดำเนินงานของลูกหนี้เสื่อมถอยลงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วหรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (เช่น รายได้หรือกำไรที่ลดลงขาดเงินทุนหมุนเวียน การก่อภาระหนี้เพิ่ม ปัญหาด้านสภาพคล่อง) รวมถึงกรณีที่เกิดจากลูกหนี้ถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย โดยข้อบ่งชี้ข้างต้นเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น สถาบันการเงินอาจกำหนดข้อบ่งชี้ที่แตกต่างหรือเพิ่มเติมจากตัวอย่างนี้ได้

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
4. การจัดชั้นและการกันเงินสำรองสำหรับกรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้		
4.1	การจัดชั้นสำหรับกรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	
4.1.1	สถาบันการเงินต้องจัดชั้นลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างไร	- ในกรณีที่สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้เนื่องจากฐานะทางการเงินของลูกหนี้เสื่อมถอยลง หรือสถาบันการเงินคาดว่าจะได้รับมูลค่าของสินทรัพย์ หรือภาระผูกพันทางการเงินคืนไม่ครบถ้วน ให้สถาบันการเงินคงการจัดชั้นเดิมของสินทรัพย์หรือภาระผูกพันทางการเงินดังกล่าวเป็นชั้นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing หรือ stage 3) หรือชั้นที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing หรือ stage 2) จนกว่าจะเข้าเงื่อนไขตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง หรือเข้าเงื่อนไขตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด - ในกรณีที่สถาบันการเงินปรับปรุงโครงสร้างหนี้เนื่องจากเหตุผลอื่น ให้สถาบันการเงินจัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินตามลักษณะความเสี่ยงด้านเครดิตตามที่กำหนดในข้อ 5.3 ของประกาศฉบับนี้
4.1.2	สถาบันการเงินสามารถปรับชั้นลูกหนี้ Non-NPL ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นชั้นที่ดีขึ้นได้อย่างไร	การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ Non-NPL ที่จัดอยู่ในชั้นที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing หรือ stage 2) หากสถาบันการเงินได้ติดตามความสามารถในการชำระหนี้ และลูกหนี้สามารถชำระหนี้ตามเงื่อนไขใหม่ได้ติดต่อกันเป็นเวลา 3 เดือน หรือ 3 งวด แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า สถาบันการเงินสามารถพิจารณาปรับการจัดชั้นลูกหนี้รายดังกล่าวมาอยู่ในชั้นที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing หรือ stage 1) ได้ตามที่กำหนดในแนวทางเลือกเกี่ยวกับการจัดชั้นสินเชื่อกรณีปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสภาวิชาชีพบัญชี (คำถาม-คำตอบ TFRS 9)

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
4.1.3	สถาบันการเงินสามารถปรับชั้นลูกหนี้ NPL ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นชั้นที่ดีขึ้นได้อย่างไร	 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ NPL ที่จัดอยู่ในชั้นที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing หรือ stage 3) หากลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ติดต่อกันเป็นเวลา 3 เดือนหรือ 3 งวด แล้วแต่ระยะเวลาใดจะนานกว่า สถาบันการเงินสามารถพิจารณาปรับการจัดชั้นลูกหนี้ให้ดีขึ้นมาอยู่ในชั้นที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing หรือ stage 2) ได้ ต่อมา หากสถาบันการเงินได้ติดตามการชำระหนี้ของลูกหนี้ตามเงื่อนไขใหม่แล้วมีข้อมูลที่พิสูจน์ได้ว่าระดับความเสี่ยงดีขึ้น สถาบันการเงินสามารถพิจารณาปรับการจัดชั้นของลูกหนี้รายดังกล่าวมาเป็นชั้นที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ได้ โดยไม่ต้องรอรอบครบ 9 เดือนตามที่กำหนดในแนวทางเลือกเกี่ยวกับการจัดชั้นสินเชื่อกรณีปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสภานิติวิชาชีพบัญชี (คำถาม-คำตอบ TFRS 9)
4.1.4	ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินสามารถพิจารณาให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เพิ่มเติมได้หรือไม่	หากในการพิจารณาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินเห็นว่าทำให้สินเชื่อประเภทเงินทุนหมุนเวียน (working capital) แก่ลูกหนี้ NPL เพิ่มเติม จะช่วยให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ให้สถาบันการเงินพิจารณาดำเนินการได้ และสามารถปรับการจัดชั้นสินเชื่อทั้งหมดให้ดีขึ้นได้ โดยใช้แนวทางการพิจารณาเช่นเดียวกับที่กำหนดในข้อ 3.2.3
4.1.5	สถาบันการเงินสามารถปรับชั้นลูกหนี้ที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ดีขึ้น 1 ชั้น เมื่อลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ติดต่อกันเป็นเวลา 3 เดือน ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนหลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้หรือไม่	เมื่อลูกหนี้สามารถชำระหนี้ตามเงื่อนไขการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ใหม่ได้ติดต่อกัน 3 เดือน ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนหลังจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินสามารถปรับชั้นลูกหนี้ให้ดีขึ้นได้ 1 ชั้น เช่น ปรับชั้นจาก stage 2 เป็น stage 1 หรือจาก stage 3 เป็น stage 2 ได้ และหาก ณ สิ้นเดือนที่ 12 นับแต่วันทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ไม่มียอดค้างชำระ สถาบันการเงินสามารถปรับชั้นลูกหนี้กลับมาเป็น stage 1 ได้ ทั้งนี้ สถาบันการเงินสามารถเริ่มนับวันค้างชำระใหม่ภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้

ข้อ	คำถาม	คำตอบ
4.2	การกันเงินสำรองสำหรับกรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้	
4.2.1	หากสถาบันการเงินมีการปรับเงื่อนไขสัญญาตามประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกหนี้ เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยตามภาวะตลาดหรือสถานะลูกหนี้ โดยไม่ได้เกิดจากความเสียหายของลูกหนี้เพิ่มขึ้น ถือว่าเข้าลักษณะเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หรือไม่	การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ดังกล่าว <u>ไม่</u> ถือเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เนื่องจากไม่มีประเด็นในเรื่องความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับการรับรู้รายได้ด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Interest Rate: EIR) เดิม จะไม่สะท้อนประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตอีกต่อไป ดังนั้น สภาวิชาชีพบัญชีจึงกำหนดในคำถาม-คำตอบ TFRS 9 ให้สถาบันการเงินสามารถเลือกรับรู้รายได้ดอกเบี้ยตาม EIR ที่คำนวณตามประมาณการกระแสเงินสดใหม่ที่ได้จากการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข (Current EIR) ได้
4.2.2	ในกรณีที่ลูกหนี้ทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้หลายครั้ง สถาบันการเงินต้องคำนวณส่วนสูญเสียอย่างไร	ในการคำนวณส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินสดตามสัญญา โดยคำนวณมูลค่าตามบัญชีขั้นต้นใหม่ (gross carrying amount) จากมูลค่าปัจจุบันของประมาณการเงินสดรับหรือจ่ายชำระในอนาคตตลอดอายุที่คาดไว้ของสัญญาใหม่ ซึ่งถูกคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเมื่อเริ่มแรก (original EIR) และต้องรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลง (modification gain or loss) ในกำไรหรือขาดทุน
4.2.3	ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หากสถาบันการเงินไม่สามารถหาอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเมื่อเริ่มแรก (original EIR) ได้ เนื่องจากสัญญาเริ่มแรกเกิดขึ้นก่อนการถือปฏิบัติตาม TFRS 9 ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติอย่างไร	ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน สำหรับสัญญาที่เกิดขึ้นก่อนวันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก สถาบันการเงินสามารถคำนวณอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจากกระแสเงินสดคงเหลือโดยคำนวณจากกระแสเงินสดนับตั้งแต่วันที่เริ่มต้นใช้มาตรฐานครั้งแรก